

Свято костелу, товариства і

Інна ШОСТАК,
Володимир ФІЛЯРОВСЬКИЙ,
голова Товариства польської культури Острожчини

Парафія Успіння Пресвятої Діви Марії... Ці слова стали вже звичними. А ще 25 років тому католики Острога могли про це тільки мріяти. Мріяти, що спортивна школа буде мати своє приміщення, а храм таки стане місцем зустрічі тих, хто має Ісуса в серці; місцем, де будуть прославляти Бога.

Сьогодні відзначається 25-річчя відновлення роботи нашого костелу. Проте, початки його сягають 1440-х років, коли власник міста – князь Федір Острозький заснував костел і домініканський монастир. Тому можемо говорити, що острозький храм є одним із найстаріших на Волині. Особливості цієї події надає те, що засновник – князь Федір Острозький – був православним.

На жаль, історія храму, а це неповних 600 років, не лише історія розвитку віри та духовності, але й період складних перипетій, оскільки неодноразово храм зазнавав руйнацій та грабунків: кримськими татарами, московським військом, через пожежі... Цікавим є факт відбудови костелу у 1896 р. після пожежі. Тоді ж владі поставили умову, щоб костел не був вищим суїднього православного Богоявленського собору. Саме такий вигляд костелу зберігся до сьогодні.

У роки Другої світової війни у храмі знаходився склад зерна. У повоєнні роки на короткий час костел відновив своє функціонування. У той час душпастирську послугу виконував відомий на всю Волинь о. Серафим Кашуба.

Чорними нитками вписався в історію острозького костелу 1960-ий. На свято Божого Тіла було відправлено останнє богослужіння. Костел перетворили на спортивну школу. Це не лише змінило статус будівлі, а й заклало початок серйозним його руйнуванням.

Протягом існування храму йому надавалися різноманітні пожертви. У XIX ст. найбільшою оздобою були дві скульптури відомого місцевого митця Томаша-Оскара Сошовського «Мадонна з дитиною» та «Христос, знятий з хреста». Сьогодні ці твори експонуються у місцевому краєзнавчому музеї.

Новітню історію острозького костелу Успіння Пресвятої Діви Марії прослідкуємо по найбільш визначним датам. Католикам Острога костел повернули у 1989 р. І знову це був один із перших храмів, повернутих римо-католикам

на Волині. Зусиллями священників, в першу чергу, тогочасного настоятеля в м. Славута о. Антонія Андрущишина, і ревних парафіян розпочався ремонт всередині приміщення. Перша Свята Меса була відправлена 12 листопада 1989 р. Ремонт і далі продовжувався. Після довгої праці у 1994 р. завершилась реставрація вітваря святого Антонія. Наступного року відбулося посвячення реставрованого в Польщі вітваря Матері Божої. Цього ж 1995-го архієпископ Мар'ян Яворський посвятив відбудовану каплицю Непорочного зачаття Пресвятої Діви Марії. Тоді ж відбулося перезахоронення останків єпископа Франциска Коморницького. 1998 року вперше в Острозі пролунала мелодія костельних дзвонів. Єпископ Маркіян Трофим'як посвятив дзвіницю і дзвони. Зараз триває

і нині. Сьогодні з вірою в серцях і надією в душі ми оптимістично дивимось у майбутнє нашої парафії.

...1994 рік. Якщо запитати, чим він запам'ятований, то кожен пригадає щось своє. А при цьому ми маємо і спільні спогади. Саме того року побачило світ перше число двомовного (польсько-українського) двомісячника Луцької дієцезії «Волянн з Волині». Уже 20 років триває добра справа, необхідна і достойна, але водночас і складна.

«Волянн з Волині» читають українці і поляки, католики і православні. І кожен знаходить щось своє, що торкається струн його серця. На його сторінках розкривається минуле і сучасне римо-католицької церкви в Україні, та, зокрема, на Волині. Спогади-сповіді, церковні новини, біографії священників, монахинь і звичайних людей, для яких віра була і є стрижнем життя, огляд видань на релігійну тематику – це лише невеличкий перелік того, що було написано за ці 20 років (189 номерів). Головний редактор о. Вітольд-Йосиф Ковалів метою цієї роботи вбачає збереження від забуття хоча б частини волинської спадщини.

У 1997 р. о. Вітольд-Йосиф Ковалів прийняв відповідальне рішення, що слід започаткувати книжкову серію бібліотеки «Волянн з Волині». І дійсно, для популяризації історії римо-католицької церкви гарним ресурсом є книга. Зі сторінок цих книг до нас відкриваються історії життя і душпастирства священників С. Кашуби, З. Фелінського, А. Шельоньжа, В. Буковинського та інших (89 томів).

Сьогодні «Волянн з Волині» об'єднує тих, кого хвилює історія Волині та її релігійності. Протягом останніх 20 років свої вечори ми проводимо не лише вирішуючи власні поточні справи, звичною справою для нас стало читати і перечитувати статті та книги з «Волянн з Волині». Гортаючи її сторінки, ми занурюємось у світ віри, самовідданості, добра, самопожертви. Жодна стаття чи книга, видані редакцією, не залишать вас байдужими, незалежно від конфе-

ють роботи по завершенню будівництва парафіяльного будинку.

Історія острозького костелу сьогодні – це ще один приклад толерантності і можливості співіснування християнських конфесій, адже у нашому храмі відправляють свої богослужіння також греко-католики Острога.

Острозькі священники протягом усього періоду займалися не лише безпосередніми обов'язками. Наприклад, у XVII ст. при костелі були засновані школа та лікарня. А у XX – XXI століттях функціонує видавництво «Волянн з Волині». Величина історія нашого храму твориться

сії, соціального статусу чи віку.

Пишучи про результати діяльності видавництва, спрямовані на вивчення історії та сучасності релігійності нашого краю, важко вмістити усе в оповідь на кілька рядків. Але хочеться наголосити на тому, що про «Воляння з Волині» знають не лише в Острозі, а також на Рівненщині, Волині, в Україні, Польщі... І не тільки... Члени редакційної колегії неодноразово представляли видавництво та католиків Волині на різноманітних конференціях, симпозіумах, форумах, які проходили в Україні та Польщі.

Свого часу професор, президент Житомирського науково-краєзнавчого товариства дослідників Волині Микола Костиця роботу редактора о. Вітольда-Йосифа Коваліва охарактеризував такими словами: «Служить справі духовності і високим ідеалам віри і правди. «Воляння з Волині» гідно репрезентує релігійне краєзнавство Волині від давніх часів до сьогодення».

Відродження духовного життя католиків в Острозі дало поштовх для відродження також і культурного життя. У 1994-му було зареєстровано Товариство польської культури Острожчини.

Як організація, яка об'єднує в собі представників польської національності, прагнемо внести свій вклад у відродження польської національної спадщини, популяризацію досягнень польської культури, а також для поглиблення взаємної дружби між поляками і українцями та представниками інших національних меншин.

Величезну роль у виконанні поставлених перед нашим Товариством завдань відіграє заснована нами суботня школа польської мови. Саме в ній молоді поляки і українці можуть вивчати польську мову і літературу. Традицією стали щорічні конкурси декламації польської поезії та прози, організовані Товариством. Їх переможці пізніше беруть участь в обласних конкурсах, де іноді навіть займали високі місця. Діти і молодь також брали участь у міжнародній Парафаді у Варшаві.

Популяризації польської культури також сприяє спів польських народних та патріотичних пісень. Наш хор і вокальний ансамбль часто успішно представляли польську пісню, беручи участь у різних заходах, конкурсах та фестивалях, як, наприклад, у фестивалі колядок та щедривок в Острозі та Рівному.

Правління Товариства організовує екскурсії містами України, а також виїзди дітей на відпочинок до Польщі у літні табори.

Ми співпрацюємо з Національним університетом «Острозька академія», а також школами міста. У багатьох з них працюють члени нашого Товариства, що сприяє реалізації багатьох спільних проєктів.

Варто також відзначити, що Товариство польської культури Острожчини входить у склад Федерації польських організацій, що працюють в Україні. Це дає нам можливість поділитися своїм досвідом, налагодити нові контакти і дізнатися про досягнення і проблеми інших польських організацій. ■